

at det vil komme til at bero paa den fri Konkurrence mellem Skolerne, hvilke af disse der vil kunne drage det største Antal Elever til sig." Jeg synes, at den Tanke, der her har fundet Udtryk, er saa sund og rigtig, at jeg beklager, at den er bleven fravegen i Lovforslaget, og at man i Virkeligheden derved, at man fritog det ene Hold for Attester, medens man krævede Attester for det andet Hold Skoler, kommer til at tvinge en Del af Eleverne over i visse bestemte Skoler. Jeg tror, at det var Synd at gøre det, jeg tror ikke, at man paa den Maade skal søge at sætte Skel mellem dem, der skulle søge Skolerne, og mellem Skolerne, og det er dog det, man vil komme til. Den højttærede Kultusminister sagde i Dag, at naar han ønskede at give disse saakaldte Husmandsskoler en Særstilling, saa var det, fordi han mente, at det var de fattigste, der vilde komme til at søge disse Skoler. Men hvis man paa denne Maade som foreslaaet her i Lovforslaget giver disse Skoler denne Særstilling, og det bliver de fattigste, der kommer til at søge Skolerne, saa frygter jeg noget for, at netop disse Skoler ville faa Præget af at være Fattigskoler; der vil blive sat et Stempel paa dem, og der vil blive en Klassedeling mellem de forskellige Skolers Elever, som jeg ikke tror, vi i det hele taget ere tjente med. Jeg kan i denne Henseende ganske slutte mig til de Udtalelser, som ved 1ste Behandling fremkom fra det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), som den ærede Ordfører (N. Pedersen) nylig citerede, og jeg beklager, at det ærede Medlem i Dag synes at have fraveget det Standpunkt, som han har indtaget ved Lovforslagets første Behandling. I Grunden vilde jeg helst, at man slet ikke krævede Attester, hvilket jeg jo for øvrigt allerede udtalte ved Forslagets første Behandling, hverken for det ene Hold Skoler eller det andet, men at man maaske i Stedet for forlangte en vis Alder som Betingelse for, at Eleverne kunde faa Statsunderstøttelse; og saa vilde jeg have ønsket, at man i den Retning havde gaaet noget lavere ned, end der nu er Tale om, de 24 Aar, saa man f. Eks. var nøjedes med at forlange, at en Elev for at opnaa Statsunderstøttelse skal være fyldt 20 Aar; det, tror jeg, vilde have været fuldt ud betryggende. Jeg tror, at man da i de allerfleste Tilfælde vilde have haft større Garanti end den, man har ved, at en Mand paa 16—17 Aar, der i Forvejen har været paa en Realskole, søger paa en Landbrugsskole.

Thi naar en Mand i 20 Aars Alderen eller derover har erhvervet sig en praktisk Uddannelse, vil denne i de allerfleste Tilfælde være af større Betydning for ham end den teoretiske Uddannelse, han kan have erhvervet i en yngre Alder.

Men skønt jeg altsaa helst vilde have haft, at man slet ikke havde krævet Attester, vil jeg dog sige, at paa den Maade, som Flertallet nu har løst Spørgsmaalet med den Ændring, det foreslaar til § 5, synes jeg dog ikke, at der kan være noget at indvende imod at forlange Attesterne, thi den Slags Attester, som der her foreslaas, — altsaa en Attest fra en Lærer eller en anden Skoleraadet bekendt Mand for, at vedkommende Lærer anser vedkommende Elev for at være moden til at følge Undervisningen i Fagskolen — en saadan Attest ville alle de, som kunne have Udsigt til at faa noget Udbytte af Fagskolens Undervisning, sikkert have let ved at skaffe sig, og det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen) har aldeles ikke Ret, naar han siger, at Lærerne ikke kunne være kompetente til at give disse Attester. Det ærede Medlem sagde, at Lærerne ikke kunde afgøre, om vedkommende Elev vil blive en dygtig Husmand i Fremtiden. Nej, ganske vist, det kan Læreren ikke; men det er heller ikke det, han skal afgøre. De, der skulle paa andre Landbrugsskoler, skulle jo have Attest for, at de have været paa en Realskole eller en Højskole, men en saadan Attest giver naturligvis lige saa lidt Garanti for, at vedkommende vil blive en dygtig Husmand eller Gaardmand i Fremtiden. Det er altsammen noget, som ikke kan afgøres ved saadanne Attester. Men det, der kan og skal afgøres, det er, om vedkommende Elev efter Lærerens Skøn er moden til at følge Fagundervisningen. Hvorvidt han saa vil blive en dygtig Husmand eller Gaardmand i Fremtiden, det bliver en Sag for sig. Jeg ønsker altsaa ikke, at man søger at lagde Befolkningen paa den Maade, som man vistnok vilde komme til, hvis man vedtog Lovforslaget uforandret. Og at man vil komme til det, fremgaar jo ogsaa af Udtalelserne fra det ærede Medlem fra Sorø, idet han sagde, at de, der søgte de almindelige Landbrugsskoler, høre til et Lag af Samfundet, der ligger højere oppe. Hvis man vil kræve de hidtilværende Attester for de almindelige Landbrugsskoler og stryge dem for Husmandsskolerne, er jeg ikke i mindste Tvivl om, at saa vilde de, der kommer til at søge de hidtilværende Landbrugsskoler, blive et Lag af